

Van de redactietafel

Door het plotselinge overlijden van Jankarel Gevers ontstond in de redactie van *M&M* een moeilijk te vervullen vacature. Hij was de generalist in de redactie, de ‘maatschappijvertegenwoordiger’, die voor zijn bijdrage aan het redactie overleg wist te voorkomen dat al te wereldvreemde artikelen geplaatst werden. Maar ook was hij de verbindingsman van het tijdschrift met zijn leermeester Van Heek, die jarenlang het tijdschrift als redactielid droeg dwars door de overtrokken ‘gids’ pretenties van de toen moderne sociologie heen. Gelukkig is Kees Schuyt bereid gevonden toe te treden tot de redactie van *Mens & Maatschappij*. Daardoor blijft in de redactie het generalistisch oordeel en de band met de zo vruchtbaar gebleken Leidse school van Van Heek aanwezig. Daarnaast is zijn juridische expertise een goede aanvulling van de zittende redactie.

Op de laatste redactievergadering van *M&M*, die Jankarel Gevers bijwoonde en die in het ‘In Memoriam’ van het vorige nummer werd beschreven, kondigde Jenny Gierveld aan dat zij voor een jongere generatie plaats wilde maken in de redactie. Hoewel zij bij lange na nog niet het redactielid met de hoogste anciënniteit was (dat was Jankarel Gevers en is nu Wil Arts), besloot de redactie in te stemmen met haar verzoek, uiteraard onder dankzegging voor haar wetenschappelijke bijdrage en vriendschap. Haar inzet voor bij de redactionele activiteiten was zeer groot: achter verschillende boeknummers is zij de drijvende kracht geweest. Ook heeft zij nooit verstek laten gaan op redactievergaderingen en had manuscripten altijd goed gelezen, zowel methodisch als inhoudelijk. Zij was de eerste vrouw in de redactie van *M&M*, dat tot dan toe een mannenbolwerk was geweest. Mede door haar inbreng zal de redactie van *M&M* waarschijnlijk nooit meer zo’n mannenbolwerk weer worden. Zij zal het tijdschrift als lid van de redactieraad blijven ondersteunen.

In de daardoor ontstane vacature is dr. Claartje H. Mulder opgevolgd. Zij was reeds redactieraadslid en heeft in *M&M* een aantal malen gepubliceerd, met name over demografische onderwerpen. Met Claartje Mulder treedt een tweede lid van een jongere generatie sociale wetenschappers toe tot de redactie van *M&M*. Opgelid in de tachtiger jaren toen het bergafwaarts leek te gaan met de empirisch-theoretische sociale wetenschappen, toen een sociaal-wetenschappelijke studie niet meer de weg leek te zijn naar succes en macht in de maatschappij en toen betaald werk binnen deze wetenschappen voor afgestudeerden een fata-morgana leek. De nuchterheid en het doorzettingsvermogen, waarover deze jongere generatie sociale wetenschappers moest beschikken om toch wetenschappelijk actief te worden, hebben bijgedragen tot de wederopbloei van de empirisch-theoretische sociale wetenschappen, niet alleen in het onderzoek maar ook in het publieke debat. Haar benoeming is een teken dat *M&M*, het oudste Nederlandse sociaal-wetenschappelijke tijdschrift opgericht door de criminoloog Bongers in 1925, niet gedomineerd wordt door één generatie. Claartje Mulder zal over enige tijd het redactiesecretariaat van Pearl Dykstra overnemen.

Al deze redactiewijzigingen betekenen echter niet dat de doelstelling van het tijdschrift verandert. Zoals de colofon zegt is ‘*M&M* een driemaandelijks tijdschrift voor sociale wetenschappen. Zij zal nooit de spreekbuis worden van een bepaalde richting of stroming, maar

openstaan voor elke bijdrage op wetenschappelijk niveau'. Deze formule blijft de richtlijn van de redactie en met de nieuwe samenstelling hopen wij deze doelstelling te blijven waarmaken. *M&M* is dus een wetenschappelijk tijdschrift, met een eigen rol die een andere is dan die van een tijdschrift dat pretendeert direct deel te nemen aan het maatschappelijk debat. De rol van een sociaal-wetenschappelijk tijdschrift is allereerst de nieuwste en beste producten van zowel empirisch onderzoek als van theorievorming te publiceren, waarbij niet leesbaarheid door het brede publiek (de kwaliteitskrantbijlage-lezer), maar vooruitgang en kwaliteit bij de beantwoording van wetenschappelijke vragen vooropstaat. *M&M* is dus vooral bedoeld voor lezers die geïnteresseerd zijn in die nieuwste en beste producten. Doordat sociaal-wetenschappelijk onderzoek vaak over kwesties gaat die ook een breed publiek interesseren worden resultaten, gepubliceerd in *M&M*, vaak aangehaald in Nederlandse kwaliteitskranten. Het bevorderen van een dergelijke tweetraps-verspreiding van producten van sociaal-wetenschappelijk onderzoek (denk aan Lazarsfeld) lijkt de *M&M* redactie wetenschappelijk én maatschappelijk effectiever dan een geforceerd streven naar een voor het brede publiek toegankelijk sociaal-wetenschappelijk tijdschrift. Men ontzegt zich in dat laatste geval de mogelijkheid meer wetenschappelijke vooruitgang te maken dan die door een breed publiek op dat moment gevolgd en aanvaard kan worden. Toch hecht de redactie veel waarde aan de publicatie van wetenschappelijke artikelen die vragen behandelen die in de Nederlandse samenleving aan de orde zijn. In de artikelen van de reguliere nummers en de boeknummers komen die vragen dan ook gelukkig geregeld aan de orde. Met het oog op het grotere bereikbaarheid van deze voor de Nederlandse samenleving relevante wetenschappelijke artikelen publiceert *M&M* alleen Nederlandstalige artikelen, hoewel de redactie wel bereid is Engelstalige manuscripten te beoordelen en die vervolgens vertaald te publiceren, mits dat Engelse manuscript dan nog niet gepubliceerd is.

Het afgelopen decennium is in *M&M* jaarlijks de top-50 van de meest productieve Nederlandse sociologen, samengesteld door prof. dr. F.N. Stokman, gepubliceerd. Ondanks veel kritiek hierop, heeft de redactie dat telkens opnieuw gedaan om het 'schriftloos vegeteren' in de sociale wetenschappen te helpen bestrijden en opgeblazen pretenties binnen de sociologie door te prikken. Door het samenstellen van deze top-50 door prof. Stokman (voor hem een nevenactiviteit) is wetenschappelijke productiviteit geen besmet begrip meer in de sociologie en is het gelukkig weer normaal geworden dat wetenschappelijke productiviteit een belangrijk criterium is geworden voor sociaal-wetenschappelijke loopbanen. Naar het oordeel van de redactie ontvalt door dit succes van deze top-50 langzamerhand de grond om deze nog langer in een wetenschappelijk tijdschrift te publiceren, maar gaat zij meer thuishoren in een meer algemeen tijdschrift (zoals dat bij economen en historici al het geval is). Daarom zal in het volgende *M&M* nummer prof. Stokman voor de laatste keer zijn top-50 publiceren. De redactie dankt prof. Stokman voor deze geregelde bijdrage aan *M&M* en voor datgene wat hij daardoor heeft bijgedragen aan de verduidelijking van de productiviteit van de sociologie.

Jaap Dronkers